

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE DO POWSTANIA BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W IZBICY KUJAWSKIEJ, PRZECHOWYWANE W ARCHIWUM PAŃSTWOWYM W POZNANIU ODDZIAŁ W KONINIE

W zespole (sygn. 35) Akta gminy Izbica Kujawska [1848] 1870 – 1954, oddziału konińskiego archiwum w Poznaniu, przechowywane są archiwalia, niezbędne do opracowania historii powstania biblioteki gminnej w Izbicy Kujawskiej po II wojnie światowej.

Już 28 czerwca 1947 r., wedle protokołu Prezydium Gminnej Rady Narodowej (Nr 24/5), w trzyletnim planie ujęto: „Założenie biblioteki gminnej”. W tym celu miano przeznaczyć 120.000 złotych, a na zakup książek w latach 1947 – 1949, corocznie 40.000 zł (z przeznaczeniem na 50 tomów i szafę)¹.

Niecały rok później (26 kwietnia 1948 r.), w punkcie 4. obrad Prezydium Gminnej Rady Narodowej, podjęto decyzję o powołaniu do życia Gminnego Komitetu Bibliotecznego: „Po zapoznaniu się z okólnikami nr 216 i 217 zam. w Radzie Narodowej Nr 20, oraz zgodnie z pismem Inspektoratu Szkolnego w Kole z dnia 22.01.1948 r. Nr 145/48, Prezydium, stawia wniosek Radzie Gminnej o powołanie do życia Gminnego Komitetu Bibliotecznego w następującym składzie: Ob. Ob. Pijarowski Jan, Synowiec Karol, Wysłouch Henryk, Antczak Leon i Chomiński Jan”².

Punkt 5 obrad prezydium GRN z 5 sierpnia 1948 r. (Nr 22/6), dotyczył już uruchomienia biblioteki gminnej, funkcjonującej właściwie od listopada 1947 r., o czym do Zarządu Gminnego w Izbicy Kujawskiej donosił Henryk Wysłouch, jej pierwszy kierownik³. W rzeczowym punkcie obrad prezydium, była mowa iż: „stosownie do pisma Starostwa Pow. Kolskiego w Kole z dnia 26 VII 1948 r. Nr S.Pow. 8/30/48, w sprawie organizacji sieci bibliotek gminnych, Prezydium GRN stawia wniosek GRN o podjęcie uchwały o uruchomienie Biblioteki Gminnej”⁴.

Można więc przyjąć, iż funkcjonująca od listopada 1947 r. placówka, dopiero w sierpniu następnego roku została usankcjonowana prawnie.

Niestety, pomimo szczegółowej kwerendy, nie odnaleziono uchwały Gminnej Rady Narodowej, z której bezpośrednio wynikałoby utworzenie biblioteki. Jedyny na ten temat ślad, znajduje się w „Księdze ewidencyjnej uchwał GRN”, gdzie pod nr korespondencyjnym 38, widnieje następujący zapis: „Podjęcie uchwały w sprawie utworzenia Gminnej Biblioteki Publicznej 6 VIII 1948 r.”. A dalej, w tekście właściwym, iż „Gminna Rada Narodowa solidaryzując się z ogólnopolską akcją zmierzającą do jak najszybszego zrealizowania planu sieci publicznych bibliotek powszechnych uchwała istniejącą już na terenie tutejszym bibliotekę gminną, utrzymać w obecnej formie przez zagwarantowanie lokalu, opatu w okresie zimowym i światła, opłacenie z funduszków gminnych wyposażenia dla bibliotekarza oraz zaopatrzyć ją we wszystkie urządzenia niezbędne dla bibliotek publicznych, jak również pokryć kosztą oprawy księgozbioru”⁵.

¹ Archiwum Państwowe w Poznaniu Oddział w Koninie, Akta Gminy Izbica Kujawska, sygn. 1506, k. 19.

² Tamże, k. 143.

³ Tamże, sygn. 1564, k. 173-174.

⁴ Tamże, sygn. 1506, k. 151-152.

⁵ Tamże, sygn. 1500, s. 48-49.

„Karta Rejestracyjna Biblioteki” z 29 listopada 1967 r.⁶, dokument o rejestracji biblioteki przechowywany w archiwum Gminno-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Izbicy Kujawskiej, to wciąż jedyny dokument prawny znany ogółowi, z którego wynika, iż placówka została założona w 1947 r.

Nie wykluczone też, że to jedyny akt jaki dotrwał do naszych czasów.

---

⁶ „Karta Rejestracyjna Biblioteki” Nr 801/150/67, archiwum Gminno-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Izbicy Kujawskiej.